

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET



Jmt. Mdt.
- 8 MRS. 2006

Den - 6 MRS. 2006
J.nr. 40A-ØL-8-06


Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K

CTN

Justitsministeriet har ved brev af 27. februar 2006 (sagsnr. 2005-730-0020) anmodet om en udtalelse om betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven.

I den anledning skal jeg – efter at sagen har været drøftet på et plenarmøde for landsrettens dommere den 3. marts 2006 – udtale, at landsretten ikke har bemærkninger til betænkningen.

Med venlig hilsen


Bent Carlsen


Nanna Blach

Vestre Landsret
Præsidenten



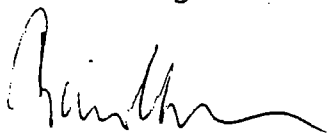
Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-7-06
Den 06/03-2006

I et brev af 2. februar 2006 (J.nr. 2005-730-0020) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven.

Sagen har været drøftet med landsrettens dommere på et plenarmøde den 3. marts 2006, og jeg skal herefter meddele, at betænkningen ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen



Bjarne Christensen



Jmt. Mdt.

28 FEB. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09

HWO11246/Sagsbeh. HWO
J.nr. 09.2006-5.2
Deres j.nr. 2005-730-0020

CTN

27. februar 2006

Ved skrivelse af 2. februar 2006 har Justitsministeriet anmodet om at modtage en udtalelse vedrørende Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven (betænkning nr. 1469/2006).

Jeg skal i den anledning oplyse, at byretten ikke har bemærkninger til betænkningen, udover at en øget anvendelse af retsplejelovens § 747 må påregnes at kunne medføre behov for flere ressourcer.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen



Akt.nr.

Jmt. modt.

1 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Helligkorsvej 7
4000 Roskilde
Tlf. 46 36 50 00
Fax 46 15 42 12
Åbent kl. 9.00 - 15.
CVR-nr. 21-65-95-09

LHL12762/Sagsbeh. LHL
J.nr. 09.2006-7.2
Deres j.nr. 2005-730-0020

CTN

27. februar 2006

Ved e-mail af 2. februar 2006 (j.nr. 2005-730-0020) har ministeriet anmodet om en udtalelse om Strafferetsplejeudvalgets betænkning om vare-tægtsfængsling i isolation efter 2000-loven (betænkning nr. 1469/2006).

I den anledning skal jeg på egne vegne og på vegne præsidenterne for retterne i Århus, Aalborg og Odense anføre, at forslaget om udvidet adgang til indenretlige afhøringer (retsplejelovens § 717) må antages at medføre en øget arbejdsbyrde for domstolene.

I øvrigt har vi ikke bemærkninger til betænkningen.

Med venlig hilsen

Niels Waage

Justitsministeriet
Lovafdelingen

- 2 MRS. 2006

2005 NR. 730-0020



Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Administrationskontoret
St. Kongensgade 1-3, 4.sal
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 70 10 44 55
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

LKJ10085/Sagsbeh. LKJ
J.nr. 4101-2006-5.4
Vedr. 2005-730-0020

1. marts 2006

**Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation
efter 2000-loven (betænkning nr. 1469/2006).**

Ved brev af 2. februar 2006 har Justitsministeriet anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse om Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven (betænkning nr. 1469/2006).

Vi har ikke bemærkninger til betænkningen.

Med venlig hilsen

Mads Bjerre Østergaard

Retten i Korsør
Kriminalretten
Kirkepladsen 14,
4220 Korsør
Tlf. 58 36 09 99
Fax 58 36 09 98

Akt.nr. 15

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

1. marts 2006

J.nr. 10/2006

Deres j.nr. 2005-730-0020

I et brev af 2. februar 2006 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven (betænkning nr. 1469/2006).

Foreningen har ikke bemærkninger til betænkningen.

Med venlig hilsen


Henrik Linde

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

c/o Fogedretten i Århus
Kannikegade 16
8000 Århus C
Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 12 91 00
Dir. tlf. 86 12 59 11 - 7019
hg@dommerfm.dk

J.nr. 8/06

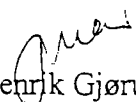
Den 1. marts 2006

J.nr. 2005-730-0020 - høring

Ved brev af 2. februar 2006 har ministeriet anmodet Dommerfuldmægtigforeningen om en udtalelse om Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1469/2005 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven.

I den anledning kan jeg meddele, at foreningen ikke finder anledning til at fremkomme med en udtalelse om betænkningen.

Med venlig hilsen


Henrik Gjørup

Justitsministeriet
Lovafdelingen

- 3 MRS. 2006

2005 NR. - 730 - 0020

Jmt. modt.

- 2 MRS. 2006



RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Akt.nr. 54

158

DATO 2. marts 2006

JOURNAL NR.

RA-2006-511-0058

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: LS/LW

+ bilag

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 1
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Vedr. betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven.

Ved skrivelse af 2. februar 2006 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven.

Udvalget har i betænkningen foretaget en evaluering af de regler om varetægtsfængsling i isolation, som blev gennemført ved lov nr. 428 af 31. maj 2000 om ændring af retsplejeloven og straffeloven. Udvalget har endvidere i overensstemmelse med dets tillægskommissorium af 1. juni 2005 overvejet mulighederne for yderligere at begrænse anvendelsen af isolationsfængsling.

Jeg har i den anledning indhentet en udtalelse fra samtlige statsadvokater. Kopi af udtalelserne vedlægges.

Statsadvokaterne har endvidere tidligere besvaret det af Justitsministeriet udsendte spørgetema om varetægtsfængsling i isolation, der indgår i Strafferetsplejeudvalgets betænkning. Jeg kan i den forbindelse henvise til min skrivelse af 29. september 2005, hvor jeg sammenfattede statsadvokaternes besvarelse af spørgetemaet.

Jeg skal indledningsvis bemærke, at rigsadvokaturen har været repræsenteret i Strafferetsplejeudvalget, og at jeg i det hele kan tilslutte mig flertallets udkast til lovforslag.

Justitsministeriet
Lovafdelingen

- 3 MRS. 2006

2005 NR. 733-0013

730-0020

Jeg skal endvidere bemærke følgende:

1. Nedsættelse af de gældende tidsgrænser for isolation (overgrænserne i retsplejelovens § 770 c)

Det er efter min opfattelse af afgørende betydning, at der også fremover af hensyn til en effektiv kriminalitetsbekæmpelse er mulighed for at anvende varetægtsfængsling i isolation som led i efterforskningen af straffesager.

Jeg kan på denne baggrund tilslutte mig flertallets opfattelse, hvorefter den gældende adgang for retten til undtagelsesvis at tillade, at isolation udstrækkes ud over overgrænsen, hvis afgørende hensyn til strafforfølgningen gør fortsat isolation påkrævet, bør opretholdes.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Jeg kan endvidere tilslutte mig, at den i lovudkastet foreslåede 6-månedersgrænse bør kunne fraviges, når der er rejst sigtelse for en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens §§ 191 eller 237.

For så vidt angår spørgsmålet om en ufravigelig overgrænse for unge under 18 år, skal jeg bemærke, at jeg er ganske enig i, at den foreslåede overgrænse på 4 uger bør kunne fraviges, hvis sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, ligesom der ikke bør fastsættes en ufravigelig øvre grænse for isolationens tidsmæssige udstrækning i denne type sager.

Jeg finder ikke, at der er grundlag for at overveje yderligere skærpedelser af kriterierne for anvendelse af isolation, herunder f.eks. ved anvendelse af den model for en eventuel skærpedelse af kriminalitetskravet, der fremgår af betænkningens kapitel 6. Jeg kan i den forbindelse endvidere henvise til udtalelserne fra statsadvokaterne, der generelt ikke fandt, at der bør ske en forkortelse af de gældende tidsfrister.

2. Formelle regler m.v.

2.1. Krav til anmodningen om isolation

Jeg er enig i udvalgets betragtninger om, at en udformning af en skriftlig begrundelse for en anmodning om fortsat isolation indebærer en nøje stillingtagen til nødvendigheden af isolation i den konkrete sag. Jeg kan derfor tilslutte mig udvalgets forslag om, at der indsættes en bestemmelse i retsplejeloven, hvorefter anklagemyndighedens anmodning om fortsat isolation skal fremsættes skriftligt over for retten, og at anmodningen skal være begrundet.

Begrundelsen kan – som anført i betænkningen – være indeholdt i en henvisning til rapportmateriale, herunder som led i de såkaldte "forlængerrapporter", der i alminde-

lighed udarbejdes i politikredsene, og som også fremover bør indgå som et led i anklagemyndigheden legalitetskontrol med politiets efterforskning.

Jeg har i øvrigt allerede for nogle år siden udarbejdet en modelsamling (Anklagemyndighedens Dokumentsamling), der skal lette den lokale anklagemyndigheds behandling af sager, hvori der opstår spørgsmål om anvendelse af straffeprocessuelle tvangsindgreb.

2.2. Forelæggelse for Rigsadvokaten

Det følger af de gældende administrative forskrifter i RM 2/2000, at der med henblik på at sikre en meget restriktiv praksis med hensyn til anvendelse af isolation udover 3 måneder er etableret en ordning, hvorefter der skal ske forelæggelse for mig, inden der i retten nedlægges påstand om fortsat anbringelse i isolation ud over 3 måneder. Også yderligere fristforlængelser skal forelægges Rigsadvokaten. Jeg er enig i, at der fremdeles bør gælde en sådan godkendelsesordning.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

Selv om det, som anført i flere af høringssvarene, kan forekomme vidtgående, at undladelse af at indhente min godkendelse efter lovudkastet bør medføre, at retten er afskåret fra at forlænge varetægtsfængslingen i isolation, kan jeg dog efter omstændighederne tilslutte mig forslaget, som jeg finder vil øge opmærksomheden på, at brugen af varetægtsfængsling i isolation ud over 8 uger har et snævert anvendelsesområde.

Jeg finder, at forelæggelse for mig bør ske, når der bliver spørgsmål om undtagelsesvis at forlænge en varetægtsfængsling i isolation efter § 770c, stk. 3, selvom jeg er opmærksom på, at der – som anført i flere af høringssvarene – med nedsættelsen af tidsgrænsen fra 3 måneder til 8 uger kan blive tale om et ikke ubetydeligt tidspres for både politiet og anklagemyndigheden.

Godkendelsesordningen bør endvidere gælde forlængelser udover 8 uger efter forslaget § 770c, stk. 5.

3. Statistiske oplysninger om isolationsfængslinger i 2005

Det fremgår af betænkningen, at der ikke ved dennes afgivelse forelå en opgørelse over antallet af isolationsfængslinger i 2005, men at udvalget af Direktoratet for Kriminalforsorgen havde fået stillet en belægsstatistik til rådighed. Som det fremgår af betænkningen peger denne på en nedgang i den samlede anvendelse af isolationsfængsling i 2005.

Jeg har nu fra Politidirektøren i København og politimestrene modtaget den årlige indberetning om isolationsfængslinger i 2005 og har på den baggrund udarbejdet vedlagte skema over fordelingen af anvendelsen af isolationsfængsling i de enkelte politikredse.

Som det fremgår af skemaet var 535 personer isolationsfængslet i 536 isolationsforløb i 2005. Forskellen skyldes, at én person har været isoleret to gange i samme sag. Der kan således i 2005 konstateres et fald på ca. 7 ½ % i forhold til 2004, hvor der var 580 isolationsfængslinger.

Jeg har anmodet Justitsministeriets Forskningsenhed om at udarbejde en redegørelse vedrørende isolationsfængslinger i 2005, herunder om længden af isolationsfængslingerne. Det foreliggende skema skal tages forbehold for det tilfælde, at Justitsministeriets Forskningsenhed i forbindelse med analysen måtte konstatere fejl i indberetningerne.


RIGSADVOKATEN

SIDE 4

4. Afsluttende bemærkninger

Det indgår som et naturligt element i statsadvokaternes tilsyn med politikredsens straffesagsbehandling, at statsadvokaterne også fremover i forbindelse med deres generelle tilsyn med politikredsene retter fokus på politikredsens anvendelse af isolation. Jeg er således enig med statsadvokaterne i, at der er anledning til løbende at analysere og om nødvendigt gribe ind over for regionale forskelle i det omfang, disse måtte være uden saglig begrundelse.

Jeg finder endvidere, at der, som anført i nogle af høringssvarene, også efter vedtagelsen af lovens bør finde en evaluering sted af reglerne om anvendelse af isolation, herunder således at det i lyset af kriminalitetsudviklingen bør vurderes, om der bør ske ændring af bestemmelserne. Det kan i den forbindelse være særlig anledning til at vurdere, om nedsættelsen af grænserne, herunder lovudkastets § 770c, stk. 5, giver anledning til efterforskningsmæssige problemer i praksis.


Henning Fode

Indberetning af isolationsfængslinger afsluttet i 2005

Politikreds	Antal isolationsforløb	Antal personer
01 København	263	263
02 Frederiksberg	4	4
03 Gentofte	0	0
04 Lyngby	7	7
05 Gladsaxe	25	25
06 Hvidovre	13	13
07 Glostrup	34	34
08 Tårnby	7	7
09 Helsingør	4	4
10 Hillerød	5	5
11 Frederikssund	7	7
12 Roskilde	19	19
13 Køge	6	6
14 Holbæk	3	3
15 Kalundborg	8	8
16 Ringsted	2	2
17 Slagelse	21	21
18 Næstved	0	0
19 Vordingborg	1	1
20 Nykøbing Falster	19	19
21 Nakskov	12	11
22 Bornholm	11	11
23 Odense	5	5
24 Svendborg	5	5
25 Nyborg	1	1
26 Assens	2	2
27 Middelfart	0	0
28 Sønderborg	4	4
29 Gråsten	1	1
30 Tønder	0	0
31 Haderslev	4	4

32 Ribe	0	0
33 Esbjerg	5	5
34 Varde	0	0
35 Fredericia	3	3
36 Kolding	2	2
37 Vejle	0	0
38 Horsens	0	0
39 Herning	0	0
40 Ringkøbing	1	1
41 Holstebro	1	1
42 Århus	20	20
43 Odder	0	0
44 Silkeborg	0	0
45 Randers	1	1
46 Grenå	0	0
47 Viborg	4	4
48 Skive	0	0
49 Thisted	0	0
50 Løgstør	0	0
51 Ålborg	1	1
52 Hobro	0	0
53 Frederikshavn	3	3
54 Hjørring	2	2
I alt	536	535



STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten

DATO 28.02.2006

JOURNAL NR.

SA1-2006-511-0014

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: PBG

STATSADVOKATEN FOR KØ
BENHAVN, FREDERIKSBERG
OG TÅRNBYJENS KOFODS GADE 1, 3
1268 KØBENHAVN KTELEFON 33 30 73 00
FAX 33 30 73 49

Vedr. Betænkning 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven, Deres j. nr. RA-2006-511-0058

Den 10. februar 2006 har De anmodet om en udtalelse om ovennævnte betænkning.

Det bemærkes, at jeg er bekendt med høringssvarene fra Statsadvokaterne for Sjælland, Viborg, Sønderborg og Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager.

Indledningsvis henvises til min besvarelse af 13. september 2005 af "Spørgetema om varetægtsfængsling i isolation", Deres j. nr. RA-2005-511-0049.

Anklagemyndighedens/statsadvokaternes synspunkter er gengivet i betænkningens bilag 4. Jeg kan for så vidt angår *kriminalitetskravet*, *indikationskravet*, *proportionalitetskravet*, *tidsgrænser* og *unge under 18 år* i det hele henholde mig hertil.

Jeg har bemærket, at det er betænkningens udgangspunkt, at 2000-loven i ganske vid udstrækning har virket efter hensigten, og at de foreløbige belægstal for 2005 ikke tyder på en fortsat stigning i antallet af isolationer fra 2003 til 2005.

Jeg kan på denne baggrund fuldt ud tilslutte mig det af Statsadvokaten i Viborg anførte, hvorefter der ikke på denne baggrund er behov for regeljusteringer.

Jeg kan videre tilslutte mig det af Statsadvokaten for Sjælland og Statsadvokaten i Viborg anførte, hvorefter en stigning i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger i vidt omfang må antages at have sammenhæng med, at isolationsfængslingerne efter 2000-loven er begrænset til de groveste sager.

Særligt om reglerne for isolationsfængsling af *unge under 18 år* bemærkes, at der – som også anført i betænkningen side 115 – i de senere år har været og fortsat er en klar tendens til stigende alvorlig kriminalitet blandt unge i aldersgruppen 15-18 år. Senest har nye tal fra Danmarks Statistik vist en stigning i antallet af ubetingede fængselsdomme for 15-17-årige fra 200 i 2000 til 402 i 2004. En væsentlig del af denne kriminalitet er udøvet af flere unge i forening (herunder "bandekriminalitet"), hvorfor der fortsat er og muligvis i stigende omfang må antages at være behov for isolationsfængsling i disse sager.

STATSADVOKATEN

SIDE 2

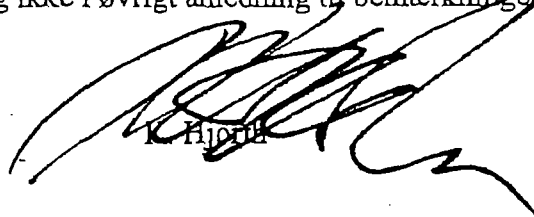
Om *begrundelseskravet* for begæringer og kendelser om isolation bemærkes, at det i mange sager, hvor isolation skønnes påkrævet, i den indledende fase af efterforskningen, herunder ved den/de første forlængelser, netop pga. sagens tidlige stadi kan være vanskeligt nærmere at konkretisere isolationsbegæringen og afgørelsen ved nærmere henvisninger fx. til navngivne personer eller andre helt konkrete omstændigheder. Af samme grund må flere begæringer og kendelser i sagens indledende fase i et vist omfang bestå af mere generelle henvisninger til den pågældende sags karakter.

Vedrørende spørgsmålet om *den gældende indberetningsordning* og udvalgsflertallets forslag om at nedsætte den gældende grænse for forelæggelsespligten fra 3 måneder til 8 uger har jeg hæftet mig ved flere politikredses, herunder Københavns Politis, besvarelse af spørgetemaets punkt 4.i., hvorefter forelæggelsespligten opleves som meget ressourcekrævende i den enkelte sag. Jeg kan tilslutte mig det af Statsadvokatens for Sjælland i høringssvaret, side 3, sidste afsnit anførte om forslaget betydning for merarbejde og tidspres hos anklagemyndigheden. Hvis forelæggelsespligten som foreslået yderligere skærpes til at angå isolationer over 8 uger, kunne det derfor overvejes at lempe de administrative regler, fx ved at indskrænke forelæggelsespligten til den regionale statsadvokat eller ved at skabe mulighed for telefonisk forelæggelse af eventuelle senere forlængelser.

Jeg kan endelig tilslutte mig Statsadvokaten for Sjællands synspunkt om, at en regel, hvorefter isolation ikke kan ske, hvis Rigsadvokatens godkendelse (af

tidsmæssige eller andre grunde) ikke foreligger, må anses for alt for vidtgående.

Betænkningen giver mig ikke i øvrigt anledning til bemærkning.



K. Hjørn

STATSADVOKATEN

SIDE 3



STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

1/LW

DATO 21. februar 2006

JOURNAL NR.

SA2-2006-511-0023

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: SHH/bb

MODTAGET

23 FEB. 2006

Rigsadvokaten

STATSADVOKATEN FOR
SJÆLLANDJENS KOFODS GADE 1, 4.
1268 KØBENHAVN K

TELEFON 33 30 72 00

FAX 33 30 72 72

Vedr. Deres j.nr. RA-2006-511-0058

Ved skrivelse af 10. februar 2006 har De anmodet mig om en udtalelse om betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven.

Det bemærkes, at jeg har modtaget kopi af skrivelse af 14. februar 2006 fra Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager til Rigsadvokaten.

Jeg skal indledningsvis henvise til min skrivelse af 9. september 2005 vedrørende besvarelse af spørgeskema om varetægtsfængsling i isolation. Særligt skal jeg henvise til besvarelse af punkt 4.e., 4.h. og 4.k. vedrørende tidsgrænserne.

Endvidere skal jeg bemærke, at jeg er enig med Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager i det af hende anførte om ønskværdigheden af at skabe et bedre grundlag for overvejelser om lovændring.

Jeg har i den forbindelse noteret mig, at Strafferetsplejeudvalget på grundlag af statistiske oplysninger har vurderet, at 2000-loven nok har virket efter hensigten ved en nedbringelse af det absolutte antal isolationsfængslinger og det samlede årlige antal isolationsdage, men at der er usikkerhed om, hvorvidt tendensen holder, og der er ikke sket nedbringelse af den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne, hvortil kommer betydelige lokale forskelle. Strafferetsplejeudvalget har på den baggrund fundet, at der kunne være behov for regeljusteringer, jf. betænkningens afsnit 6.2.3. side 102.

RIGSADVOKATEN 2006-511-0058 (-0006)

Jeg skal hertil bemærke, at - som det også er anført i betænkningens afsnit 4.3.1.2. side 58 - så kan det forhold, at det samlede antal isolationsfængslinger er faldet i forhold til tiden før lovændringen, i sig selv have ført til længere gennemsnitlig varighed af de isolationsfængslinger, der bliver tilbage. Det vil følge af, at de mindst grove og komplicerede sager falder fra. Det fremgår endvidere, at det under alle omstændigheder må antages, at udviklingen i væsentlig grad påvirkes af, at der fra år til år er forskelle i sagernes omfang og karakter.

STATSADVOKATEN

Udvalget har imidlertid ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at foretage en nøje gennemgang af et ganske omfattende materiale, jf. betænkningens afsnit 6.2.2. side 98.

SIDE 2

For så vidt angår lokale forskelle bemærkes det, at en lang række af høringsparterne i spørgeskemaundersøgelsen har peget på, at lokale forskelle i kriminalitetens art og omfang givetvis må være den væsentligste faktor. Flere høringsparter har også peget på, at en varetægtsfængsling i isolation i de politikredse, hvor antallet af varetægtsfængslinger er lavt, medfører, at den procentuelle andel af sager, hvori anvendes isolationsfængsling, bliver meget høj, selv om varetægtsfængsling i isolation kun sjældent anvendes. Jeg skal herved henviser til betænkningens afsnit 5.4.1.9 side 83.

Lokale forskelle kan således efter min opfattelse være sagligt velbegrundede.

Om nogle af de enkelte bestemmelser i Strafferetsplejeudvalgets lovudkast skal jeg bemærke følgende:

For så vidt angår den foreslåede ændring af retsplejelovens § 770 c, stk. 1, er jeg enig med udvalgets mindretal i, at der af de af mindretallet anførte grunde bør være adgang til undtagelsesvis at udstrække isolationen i op til 4 uger, hvis afgørende hensyn til forfølgningen gør fortsat isolation påkrævet.

Med hensyn til den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 770 c, stk. 5, finder jeg, at det er af helt afgørende betydning, at den foreslåede 4-ugers grænse for isolation af unge under 18 år kan udstrækkes ud over 4 uger, og at der ikke bør gælde en absolut grænse for den tidsmæssige udstrækning af isolation i sager vedrørende forsætlige overtrædelser af straffelovens kapitler 12 og 13. Jeg skal herved henviser til mit notat af 6. januar 2006 om den tidsmæssige udstrækning af isolation i en konkret sag.

Jeg er enig i, at anmodninger om fortsat isolation ud over 8 uger skal være skriftlige og begrundede, jf. udvalgets udkast til retsplejelovens § 770 d, stk. 3. Jeg er endvidere enig i, at Rigsadvokatens godkendelse skal foreligge, men jeg finder dog, at interne regler om forelæggelse er tilstrækkeligt, således som det nu er reguleret i RM 2/2000. Jeg finder, at en bestemmelse om, at forlængelse af isolation ikke kan ske, hvis Rigsadvokatens godkendelse ikke foreligger, er alt for vidtgående. Den overordnede anklagemyndighed må derimod sikre, at forelæggelsespligten overholdes.

STATSADVOKATEN

Jeg skal samtidig påpege, at en nedsættelse af tidsfristen i retsplejelovens § 770 c, stk. 3, fra 3 måneder til 8 uger efter min opfattelse vil medføre et betydeligt merarbejde samt tidspres for både politi og anklagemyndighed i forbindelse med forelæggelse for Rigsadvokaten.

SIDE 3



Merlung



STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

1/2 W

DATO 24. februar 2006

JOURNAL NR.
SA3-2006-511-0017BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER
+ bilagSAGSBEHANDLER: Tine Bransholm Ginne-
rupSTATSADVOKATEN FOR
SYDØSTSJÆLLAND, LOLLAND
FALSTER OG BORNHOLMJENS KOFODS GADE 1, 3
1268 KØBENHAVN KTELEFON 33 30 73 50
FAX 33 30 73 99

Modtaget
27 FEB. 2006
Rigsadvokaten

Vedr. RA-2006-511-0058.

Ved påtegning af 10. februar 2006 har Rigsadvokaten anmodet om en udtalelse vedrørende Betænkning nr. 1469 fra 2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven, afgivet af Justitsministeriets Strafferetsplejeudvalg.


I den anledning skal jeg meddele, at jeg fortsat kan henholde mig til de synspunkter vedrørende tidsfrister for isolation, der er givet udtryk for i statsadvokaternes besvarelse af spørgemaet om varetægtsfængsling i isolation, og Rigsadvokatens sammenfatning heraf i brev af 29. september 2005 til Justitsministeriet. Der henvises i den forbindelse til Rigsadvokatens j.nr. 2005-511-0049.

Jeg kan endvidere oplyse, at jeg er bekendt med Statsadvokaten i Viborgs høringssvar, og at jeg kan tilslutte mig dette.

Såfremt der skal ske en forkortelse af tidsfristerne for isolation, kan jeg tilslutte mig flertallets forslag, idet der dog efter min opfattelse, at der – af de grunde, der er anført af et mindretal – kan være behov for en undtagelsesbestemmelse som anført i mindretallets forslag til ændring af retsplejelovens § 770 c, stk. 1, hvorefter det skal være muligt rent undtagelsesvis at forlænge isolationsfristen til 4 uger i mindre alvorlige sager, hvor der er behov for at efterforske, om der reelt er tale om kriminalitet af mere alvorlig karakter, og hvor der er flere gerningsmænd eller i øvrigt består en kollisionsrisiko.

RIGSADVOKATEN 2006-511-0058 (-0008) (23/2)

Betænkningen giver mig ikke i øvrigt anledning til bemærkninger.



Lise-Lotte Nilas

STATSADVOKATEN

SIDE 2



STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

Modtaget
24 FEB. 2006
Rigsadvokaten

DATO 24. februar 2006

JOURNAL NR.

SA4-2006-511-0012

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: SB/AK

STATSADVOKATEN I AALB

NYHAVNSGADE 9

POSTBOKS 539

9100 AALBORG

TELEFON 96 32 42 00

FAX 98 16 39 16

1/1
LW

Vedr. betænkning 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven

Den 10. februar 2006 er jeg anmodet om en udtalelse om betænkningen.

Det bemærkes, at jeg har modtaget kopi af udtalelser fra Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager, Statsadvokaten for Sjælland samt Statsadvokaten i Sønderborg.

Jeg kan i den forbindelse tilslutte mig, at det vil være hensigtsmæssigt at analysere baggrunden for de regionale forskelle nærmere inden en eventuel lovændring.

I forhold til forslagene om at forkorte tidsgrænserne henviser jeg indledningsvis til mit svar på spørgeskemaundersøgelsen vedlagt mit brev til Dem af 2. september 2005, hvorefter jeg umiddelbart ikke skønnede, at tidsfristerne burde forkortes på baggrund af kriminalitetsudviklingen og kompleksiteten i sagerne, hvor der anvendes isolationsfængsling (spørgsmål 4.e).

Det er endvidere min opfattelse, at der bør udvises varsomhed med at stille krav med hensyn til den straf, der kan ventes i sagen ved anvendelse af isolationsfængsling ud over overgrænsen ved de højeste strafferammer, forslagets § 1, pkt. 5 (§ 770c, stk. 3). Der kan således efter min opfattelse påregnes behov for isolationsfængsling ud over 8 uger i en række sager, hvor den forventede straf må forventes at være under 2 år, eksempelvis i sager vedr. overtrædelse af straffelovens § 123 i sammenhæng med overtrædelse af straffelovens § 245.

RIGSADVOKATEN 2006-511-0058 (0007)

Endelig bør det overvejes, såfremt anvendelse af isolationsfængsling ud over 6 måneder begrænses til visse kriminalitetstyper, forslaget § 1, pkt. 6 (§ 770c, stk. 4), hvorvidt undtagelserne bør begrænses til de anførte bestemmelser.

Der kan efter min opfattelse forventes et behov for isolationsfængsling ud over 6 måneder i flere andre sagstyper, herunder sager vedrørende alvorlig sædelighedskriminalitet, samt overtrædelse af straffelovens § 246 og § 288, stk. 2.

Jeg har ikke øvrige bemærkninger til betænkningen.



E. Cassø

statsadvokat

STATSADVOKATEN

SIDE 2



STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten.
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

DATO 23. februar 2006

JOURNAL NR.

SA5-2006-511-0011

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: MR/GS /CK

STATSADVOKATEN I VIB

SCT. MOGENSGADE 8
8800 VIBORG

TELEFON 86 62 60 66
FAX 96 60 07 30

1/10

Betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation

Den 10. februar 2006 er jeg anmodet om en udtalelse om betænkningen.

Jeg skal udtale følgende:

Isolationens varighed

Udvalget har i betænkningen, side 102, sammenfattende anført, at 2000-loven nok har virket efter hensigten ved en nedbringelse af det absolutte antal isolationsfængslinger og det samlede årlige antal isolationsdage, men der er usikkerhed om, hvorvidt tendensen holder, og der er ikke sket en nedbringelse af den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne. Hertil kommer ikke ubetydelige lokale forskelle.

Det er endvidere anført, at der på den baggrund kan være behov for regeljusteringer med henblik på at fastholde den nedgang i antallet af isolationsfængslinger, som er opnået med 2000-loven navnlig i de første år, samt endelig med henblik på at sikre større ensartethed i praksis i hele landet.

Jeg er ikke enig i denne antagelse om, at der alene på baggrund af ovennævnte er behov for regeljusteringer.

STATSADVOKATEN 2005-511-0058 (1010)

(13)

Der er i udvalget enighed om, at hensynet til bekæmpelsen af kriminalitet gør det nødvendigt at opretholde muligheden for at anbringe arrestanter i isolation, jf. betænkningens side 90. Det er imidlertid min opfattelse, at udvalget i sine vurderinger overvejende har taget udgangspunkt i, at varigheden af isolationsfængslingerne nu ved lovgivningsmæssige tiltag skal nedbringes uden tilstrækkelig hensyntagen til den risiko for bevistab, der kan opstå herefter.

Med den stramning af reglerne, der fandt sted i 2000, må det efter min opfattelse antages, at de sager, hvori der efter lovændringen er truffet afgørelse om isolation, er blandt de groveste, hvilket alt andet lige kan betyde, at perioderne for isolation gennemsnitligt er udstrakt længere. Derfor kan det ikke på grundlag af et så forholdsvist beskedent statistisk materiale over et så kort evalueringsforløb sluttes, at 2000-loven ikke vil få den ønskede virkning.

STATSADVOKATEN

SIDE 2

Der vil efter min opfattelse være en risiko for bevistab i de alvorligste sager, herunder sager omfattet af kapitel 12 og 13 og narkotikasager, hvis der sker en yderligere absolut begrænsning af de øvre grænser for isolationsfængslingernes varighed.

Det er på denne baggrund min opfattelse, at behovet for regeljusteringer kan og bør overvejes på ny efter en evaluering efter en periode på f.eks. yderligere 5 år. I den forbindelse kan det overvejes, hvorvidt reguleringen mest hensigtsmæssigt kan ske ved lov eller ved anklagemyndighedens interne forskrifter.

Formelle krav

Såfremt lovforslaget helt eller delvist gennemføres, kan jeg tilslutte mig, at en begæring om fortsat fængsling i isolation skal fremsættes skriftligt, hvilket ifølge betænkningen, side 163, f.eks. kan ske ved fremsendelse af "forlængerrapport", særskilt skrivelse eller skrivelse som supplement til rapportmateriale.

Kompetence

Jeg finder det tillige hensigtsmæssigt, at forlængelse af isolation udover en fastsat frist fordrer godkendelse fra den overordnede anklagemyndighed, f.eks. således som dette nu er reguleret i RM 2/2000.

Imidlertid kan dette kompetencespørgsmål efter min opfattelse fortsat mest hensigtsmæssigt reguleres i anklagemyndighedens interne forskrifter.

I samme forbindelse bør manglende overholdelse af sådanne forskrifter være et internt anliggende hos anklagemyndigheden, som ikke bør medføre, at forlængelse af isolation ikke kan ske (forslaget til § 770 d, stk. 3). Jeg henviser i den forbindelse til forslag til lov nr. 385 af 20. maj 1992 (LSF 184) under pkt. 4.2., hvoraf det tilsvarende fremgår, at spørgsmålet om, hvorvidt påtale er rejst af den rette instans inden for anklagemyndigheden, er et internt anliggende, som ikke bør medføre sagens afvisning eller frifindelse.

Der henvises til j.nr. RA-2006-511-0058.

STATSADVOKATEN

SIDE 3

P. Brøndt Jørgensen

1/LW



STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16,
1220 København K.

Modtaget
23 FEB. 2006
Rigsadvokaten

DATO 22.02.2006

JOURNAL NR.

SA6-2006-511-0010

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: JR/LPT

STATSADVOKATEN I
SØNDERBORG

KONGEVEJ 41
6400 SØNDERBORG

TELEFON 74 42 32 61
FAX 74 43 05 08

Vedr. Deres j. nr. RA-2006-511-0058

Ved en påtegning af 10. februar 2006 har rigsadvokaturen anmodet om en udtalelse om Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven (betænkning nr. 1469/2006).

Jeg skal i den anledning udtale følgende:

Ved et brev af 17. august 2005 (Deres j.nr. RA-2005-511-0049) afgav jeg en udtalelse til brug for besvarelsen af spørgetemaet om varetægtsfængsling i isolation. Rigsadvokaturen har som bekendt ved et brev af 29. september 2005 til Justitsministeriet sammenfattet statsadvokaternes besvarelse af spørgetemaet.

Det fremgår bl.a. af sammenfatningen, at statsadvokaterne ikke finder, at der bør ske en forkortelse af de gældende tidsfrister, og statsadvokaterne henholdte sig i den forbindelse til, at kriminalitetsudviklingen – og herunder den øgede internationalisering og professionalisering – taler imod en yderligere stramning af betingelserne for isolation.

Jeg kan henholde mig hertil, idet jeg skal bemærke, at det naturligvis i sidste ende er et politisk spørgsmål, om der skal ske en yderligere begrænsning af anvendelsen af isolation. Såfremt der skal ske en sådan stramning, kan jeg i så fald tilslutte mig flertallets forslag.

RIGSADVOKATEN 2006-511-0058 - (0005) 23/2-06

Jeg kan i øvrigt tilslutte mig de bemærkninger Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager har fremsat i sin udtalelse af 14. februar 2006 om, at det ville være hensigtsmæssigt inden en eventuel lovændring at foretage en analyse af den nærmere baggrund for de regionale forskelle i anvendelsen af varetægtsfængsling. Jeg kan som eksempel herpå henvise til, at som det fremgår af bilag 3 til betænkningen (rapporten om udviklingen af isolationsfængsling udarbejdet af Justitsministeriets Forskningsenhed) tabel 12, er der tydelige regionale forskelle i anvendelsen af isolation i drabssager. Det fremgår således, at der i de 11 politikredse, der hører under denne statsadvokatur, er sket varetægtsfængsling for drab i 83 tilfælde i årene 2001-2004, og der er kun anvendt isolation i 1 tilfælde, dvs. andelen af varetægtsfængslinger med isolation i drabssager udgør således mindre end 2 procent af de samlede varetægtsfængslinger for så vidt angår disse politikredse. Andre politikredse, som umiddelbart må anses for sammenlignelige, har en betydelig højere procentdel varetægtsfængslinger med isolation. Som det fremgår af rapportens kommentar til tabel 12, kan forskellene næppe alene forklares med forskelle i sagernes kompleksitet og omfang, men forskellene må antagelig også bero på, at der i forskellige landsdele er forskelle med hensyn til traditionen for at anvende isolationsfængsel.

STATSADVOKATEN

SIDE 2

Jeg har ikke yderligere bemærkninger til betænkningen.


Jan Reckendorff



STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

Dato: 21. februar 2006
J.nr.: SØK-10167-00008-06
Sagsbehandler: TLC

STATSADVOKATEN FOR SÆRLIG
ØKONOMISK KRIMINALITET

BRYGGERVANGEN 55, 3.
POSTBOKS 809
2100 KØBENHAVN Ø

TELEFON 35 25 95 00
FAX 33 43 01 19

E-mail: saeok@ankl.dk
Web: www.rigsadvokaten.dk
Web: www.politi.dk

Modtaget
22 FEB. 2006
Rigsadvokaten


1/LW

Vedr.: Betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven

Rigsadvokaten har ved skrivelse af 10. februar 2006 anmodet om en udtalelse om betænkningen.

I den anledning kan jeg oplyse, at jeg ingen bemærkninger har til betænkningen.

Med venlig hilsen


Henning Thiesen

RIGSADVOKATEN 2006-511-0058(0004)



STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

DATO 14.02.2006

JOURNAL NR.

SAIS-2005-511-0014

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: BV

STATSADVOKATEN FOR
SÆRLIGE INTERNATIONALE
STRAFFESAGER

JENS KOFODS GADE 1
1268 KØBENHAVN K

TELEFON 33 30 72 50

FAX 33 30 72 70

E-MAIL SICO@ANKL.DK

WWW.SICO.ANKL.DK

1/LW

MODTAGET
15 FEB. 2006
Rigsadvokaten

Vedr. betænkning 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven

Den 10. februar 2006 er jeg anmodet om en udtalelse om betænkningen.

I den anledning kan jeg oplyse, at isolation ikke har været anvendt i sager, der er behandlet i statsadvokaturen.

Generelt kan jeg tilslutte mig forslaget om, at begæring om isolation skal begrundes skriftligt, da skriftlighed må formodes at skærpe omtankeniveauet. Jeg kan også tilslutte mig, at isolationer ud over en vis periode fortsat skal godkendes af den overordnede anklagemyndighed, inden begæringen bliver fremsat.

Betænkningen synes fastlåst i den tankegang, at varigheden af isolation skal reguleres af strafferammen, evt. i forbindelse med den forventede strafs størrelse. Det kan da muligt føre til den ønskede begrænsning, men måske også til utilsigtede bivirkninger i form af mulighed for bevisødelæggelse.

Lovændring er en omstændelig proces, og et bedre grundlag overvejelser herom kunne skabes ved, at man

- analyserer og griber ind over for regionale forskelle i det omfang, disse er uden saglig begrundelse
- sikrer, at RM 2/2000 bliver overholdt

RIGSADVOKATEN 2006-511-0058(0003)

Antallet af isolerede varetagtsarrestanter er under alle omstændigheder så lille, at tilfældige begivenheder får stor betydning for en vurdering, der alene støtter sig på tal samt på, at anvendelsen af isolation skal begrænses uanset behovet for at modvirke bevisødelæggelse.

Med venlig hilsen

Birgitte Vestberg
Birgitte Vestberg

STATSADVOKATEN

SIDE 2



Justitsministeriet
Lovafdelingen

CTN

Jmt. modt.
17 MRS. 2006

Ved brev af 2. februar 2006 (sags.nr. 2005-730-0020) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven (betænkning nr. 1469/2006).

Jeg har i den anledning følgende bemærkninger:

Vedrørende betænkningens kapitel 6.4.3. om de tidsmæssige betingelser for isolation skal jeg, for så vidt angår grænsen ved de lave strafferammer, der foreslås nedsat til 14 dage, henlede opmærksomheden på, at en del af de tekniske undersøgelser og erklæringer, som skal danne grundlag for politiets videre efterforskning, tidsmæssigt ikke kan færdiggøres inden for en frist på 14 dage – og kun vanskeligt inden for en frist på 4 uger – uanset om der er tale om DNA-undersøgelser, teleoplysninger eller almindelige kriminaltekniske undersøgelser.

Jeg skal derfor tilslutte mig mindretalsudtalelsen, jf. betænkningens side 119.

Med hensyn til den foreslåede ændring af retsplejelovens § 770 c, stk. 4, vedrørende den maksimale udstrækning af isolationsfængsling, finder jeg, at også andre typer af sager, end dem der er omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13, samt §§ 191 og 237, i særlige tilfælde kan være af en sådan alvorlig karakter, at de samme hensyn gør sig gældende, som begrundet flertallets forslag om mulighed for at udstrække den øvre grænse for isolationsfængsling. Som eksempel kan nævnes sager vedrørende overtrædelse af straffelovens § 166, hvor strafferammen er på fængsel i 12 år, og hvor enkelte sager vedrørende systematisk og organiseret fremstilling og distribution af falske penge kan have en tilsvarende statsundergravende karakter.

Københavns Politi behandler for tiden en sag, hvor der netop er rejst tiltalte ved nævningeting, og hvor isolationsfængsling har været nødvendig i en længere periode, da der var tale om et sagskompleks med en

organisation bestående af et større antal personer, herunder medgerningsmænd fængslet i udlandet. Det var i den forbindelse af afgørende betydning for sagen, at gennemføre efterforskning og afhøringer i udlandet, inden de i Danmark fængslede sigtede kunne udtages af isolation.

Det kan i sådanne enkeltsager være vanskeligt at tilvejebringe den nødvendige efterforskning, herunder eksempelvis gennemførelse af efterforskning og afhøringer i udlandet indenfor de anførte tidsfrister, hvorfor jeg skal anmode om, at det overvejes, tillige at lade retsplejelovens § 770 c, stk. 4, omfatte straffelovens § 166.

Med hensyn til den øvre grænse for isolationsfængsling af unge under 18 år i retsplejelovens § 770 c, stk. 5, skal jeg bemærke, at der i Københavns Politi overvejende følges den praksis, at varetægtsfængslingen af unge under 18 år som altovervejende udgangspunkt sker på særligt sikrede institutioner for børn og unge, hvor det ikke er praktisk muligt at fængsle i isolation. Selv i alvorlige sager med meget høje straffes rammer vil disse unge derfor som udgangspunkt ikke blive isolationsfængslet.

De sager, hvor isolationsfængsling af unge under 18 år alligevel kommer på tale, er således sager, hvor de konkrete omstændigheder herunder kriminalitetstypen og politiets behov for tid til efterforskning taler med betydelig vægt imod at reducere varigheden af varetægtsfængslingen i isolation.

Det fremgår af de formelle regler, der foreslås indført, jf. betænkningens kapitel 6.4.4, at en begæring om forlængelse af isolationsfængsling skal fremsættes skriftligt og begrundes. Det forekommer herefter ikke åbenbart, hvad retsmødet med henblik på behandlingen af spørgsmålet i givet fald skal bruges til ud over at tage stilling til forsvarerens bemærkninger, som jo ikke er fremsendt skriftligt inden retsmødet. Det kunne i givet fald overvejes helt at overgå til skriftlig behandling af spørgsmålet, idet udvalget netop selv på side 133 anfører, at spørgsmålet om isolationsfængsling er velegnet til skriftlig behandling.

Det bemærkes endvidere, at et krav om skriftlig begrundelse fra anklagemyndighedens side vil medføre et væsentligt øget ressourceforbrug for anklagemyndigheden.

I betænkningens kapitel 6.4.4.5. vedrørende forelæggelser for Rigsadvokaten, foreslås det, at forelæggelsesordningen lovfæstes, og at det fastsættes, at forlængelse af isolation udover den fastsatte frist ikke kan ske, hvis Rigsadvokatens godkendelse ikke foreligger.


Det er vanskeligt at se, hvorledes en domstolskontrol med en sådan intern forelæggelsesordning skulle kunne styrke – eller blot bidrage til – nedbringelsen af antallet og varigheden af isolationsfængslinger.

I relation til det anførte i kapitel 6.4.5.1. vedrørende anticiperet bevisførelse finder jeg anledning til at bemærke, at begrænsningen i isolationsfængslingernes udstrækning stiller ganske store krav til politiets ressourceanvendelse og til byretternes – og forsvarernes – medvirken til berømmelse af § 747-forhør. Med en yderligere begrænsning af isolationsfængsling i visse sager til henholdsvis 14 dage og 4 uger bør der for alle parter – herunder retten og forsvarerne – være mulighed for at afholde § 747-forhør inden for disse frister, og en bestemmelse i retsplejelovens § 747, stk. 4, om afholdelse af retsmøde inden 2 uger udelukker stort set muligheden for § 747-forhør i de sager, hvor isolationen er begrænset til 14 dage.

Det stiller samtidig meget store – i visse tilfælde urimelige – krav til politiets forberedelse af og dermed medvirken til en rimelig afvikling af § 747-forhør, hvis man allerede inden for de første 14 dage skal have overblik over formål, temaet og udstrækningen af et § 747-forhør.

Det bemærkes i den forbindelse, at der i en lang række af de sager, hvor kriminaliteten vil være omfattet af de lavere strafferammer, herunder berigelses- og røverisager, sjældent har været en langvarig forudgående efterforskning, idet der er tale om forbrydelser, hvor politiet først bliver tilkaldt, når forbrydelsen har fundet sted, og beviser, vidner m.v. herefter skal udfindes.

Med venlig hilsen



Hanne Bech Hansen

Jmt. Mdt.

28 FEB. 2006

Akt.nr. 148

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato : 27. februar 2006

Jr.nr. : 161.1.06

Ref. : Scharf/sn

CTN

Ved skrivelse af 2. februar 2006 (sagsnr. 2005-730-0020) har Justitsministeriet anmodet Politimesterforeningen om en udtalelse om Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven (betænkning nr. 1469/2006).

Politimesterforeningen, der er repræsenteret i udvalget, skal bemærke følgende:

Den seneste opgørelse fra Rigsadvokaten viser, at tendensen til nedgang i anvendelsen af isolationsfængsling efter vedtagelsen af 2000-loven også har gjort sig gældende i 2005.

Det er Politimesterforeningens opfattelse, at der er anledning til at fortsætte bestræbelserne på at begrænse anvendelsen af isolationsfængsling - herunder især at begrænse anvendelsen af isolation overfor unge under 18 år - samt varigheden af isolationsperioden, således at navnlig de meget lange isolationsfængslinger undgås. Det bør dog kun ske i det omfang, at hensynet til en effektiv retshåndhævelse ikke tilsidesættes.

Foreningen kan derfor tiltræde de forslag der er fremsat af Strafferetsplejeudvalgets flertal vedrørende nedsættelse af overgrænserne for anvendelse af isolation i retsplejelovens § 770 c stk. 1-3, og nedsættelsen en overgrænse for den tidsmæssige udstrækning af isolation overfor unge under 18 i retsplejelovens § 770 c, stk. 4 fra 8 til 4 uger. Vedrørende det sidstnævnte forslag er Foreningen enig med udvalgets flertal i, at udviklingen på terrorområdet nødvendiggør, at overgrænsen kan fraviges i sager vedrørende overtrædelse af straffelovens kapitler 12 og 13, samt at der ikke bør gælde nogen absolut overgrænse.

Politimesterforeningen er også enig med udvalgets flertal i, at der i øvrigt bør fastsættes en overgrænse for isolationsperioden på 6 måneder, men at denne grænse bør kunne fraviges i

- 2 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovaidefingen

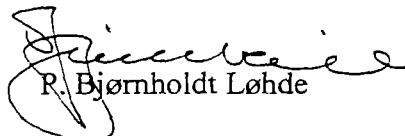
2005 NR. 730-0020

sager vedrørende overtrædelse af straffelovens kapitler 12 og 13 og ved overtrædelser af straffelovens §§ 191 og 237, samt at den eksisterende ordning med forelæggelse for Rigsadvokaten opretholdes og at fristen for, hvornår forelæggelse skal ske, nedsættes fra 3 måneder til 8 uger.

Endelig kan Foreningen tiltræde de forslag, der er fremsat af udvalget i enighed.

Politimesterforeningen skal, således som det også er sket fra udvalgets side, påpege, at såvel forslaget om, at der fra anklagemyndighedens side skal foreligge en skriftlig og begrundet anmodning til retten, når der begæres fængsling i isolation, som flertallets forslag om nedsættelse af fristen for forelæggelse for Rigsadvokaten vil være yderligere ressourcekrævende for politiet og anklagemyndigheden

Med venlig hilsen



R. Bjørnholdt Løhde

Straf Akt.nr. 170

Jmt. modt.
22 FEB. 2006

FORENINGEN AF FÆNGSELSINSPEKTØRER,
VICEFÆNGSELSINSPEKTØRER OG ØKONOMICHEFER

Høringssvar vedr. varetægtsfængsling i isolation.

Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører har modtaget Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven i høring.

Indledningsvist skal foreningen bemærke, at man er enig i, at fængsling i isolation er et meget indgribende straffeprocessuelt indgreb. Foreningen finder derfor, at kun meget vægtige efterforskningsmæssige hensyn kan begrunde isolation, hvoraf også følger, at isolation tidsmæssigt skal være så kort som muligt.

Isolationsundersøgelsen fra maj 1994 ved Bispebjerg Hospital og Retspsykiatrisk Klinik konkluderer samlet, at varetægtsfængsling i isolation sammenlignet med ikke-isolation indebærer en belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred. Der findes talrige undersøgelser, der dokumenterer, at bare varetægtsfængsling uden isolation er et meget belastende indgreb for den varetægtsfængslede, hvilket bl.a. giver sig udtryk ved, at selvmords-/selvmordsforsøgsraten er betydelig højere i arresthusene end i sammenlignelige grupper. Dette gælder særligt i de første uger af indsættelsen.

Herudover kan tilføjes, at isolation som en skærpet varetægtsforanstaltning også indebærer betydelig belastning for nærtstående personer til den fængslede.

Foreningen finder af retssikkerhedsmæssige grunde generelt, at øvrigheders alvorlige indgreb i den enkelte borgers frihed, skal begrænses mest muligt og følges meget nøje.

Det er glædeligt, at 2000-lovens intention om at begrænse antallet af isolationsfængslinger er lykkedes, tilsyneladende uden at det har haft alvorlige konsekvenser for de efterforskningsmæssige hensyn.

Det er imidlertid bekymrende, at intentionen om at opnå kortere isolationsperioder ikke er nået.

Foreningen kan på denne baggrund tilslutte sig flertallets forslag om nedsættelse af ufravigelige og fravigelige overgrænser for isolationens udstrækning og øvrige forslag for at opnå kortere isolationsperioder.

Vedrørende unge under 18 fremgår det ikke, om man har diskuteret, om – udvalgte - civile surrogatinstitutioner kunne opnormeres til bedre at være i stand til at gennemføre isolationsfængsel, således at disse unge ikke placeres i arresthus alene for at gennemføre effektiv isolation. Dette spørgsmål kunne nærmere berøres. Dette kunne i øvrigt også være relevant at diskutere i forhold til psykisk syge, som i alt fald hidtil ofte synes ikke at kunne anbringes – i surrogat eller ved arresthusets indlæggelse - på psykiatrisk hospital af hensyn til flugtrisiko eller isolationens effektivitet.

Justitsministeriet
Lovafdelingen

27 FEB. 2006
2005 NR. 730-0020

Som det fremgår af betænkningens pkt. 5.4.1.8. er det åbenlyst, at de fysiske forhold i arresthusene - der for hovedpartens vedkommende er bygget for 100 - 150 år siden - sammenholdt med den meget vanskelige pladssituation gør, at det ikke vil være muligt at garantere en helt effektiv isolation i alle tilfælde. Den i afsnittet nævnte arbejdsgruppe om varetægtsarrestanters "ulovlige" kommunikation har afleveret indstilling til Direktoratet for Kriminalforsorgen, som ved brev af 15. december 2005 meddelte arresthusene, hvilke af arbejdsgruppens forslag, der umiddelbart kan og skal gennemføres af arresthusene.

Denne arbejdsgruppe var ikke som Strafferetsplejeudvalget begrænset til kun at beskæftige sig med isolation, men så også på spørgsmålet om effektiviteten af besøgs- og brevkontrol. Isolation og besøgs- og brevkontrol er imidlertid indbyrdes relaterede foranstaltninger, idet besøgs- og brevkontrol er en mindre indgribende foranstaltning i forhold til isolation.

Det er foreningens klare opfattelse, at der i arresthuse og arrestafdelinger er meget stort fokus på at gøre isolation så effektiv som muligt, herunder også et tættere samarbejde med politi og anklagemyndighed. Det er imidlertid også den klare opfattelse, at isolation ikke kan garanteres totalt effektiv, når den forældede bygningsmasse betænkes.

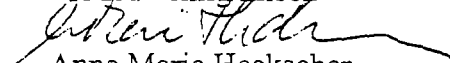
En "sikker" isolationsafdeling/er vil forudsætte total ombygning af enkelte arresthuse eller opførelse af nyt arresthus/e, som det også blev foreslået af arbejdsgruppen, men som der på nuværende tidspunkt ikke er bevilget midler til.

I en drøftelse om effektiviteten af begrænsninger i varetægtsfængslede kommunikation må man skelne mellem isolation, som alt andet lige kan gøres ret effektiv, og besøgs- og brevkontrol, hvor kapacitetssituationen i arresthusene og de konkrete bygningsmæssige forhold og knappe personaleressourcer gør, at det er uhyre vanskeligt at garantere målet. I bilag til betænkningen indgår høringssvar fra Strafferetsplejeudvalgets spørgeskemaundersøgelse.

En nærlæsning af nogle bidrag fra politikredse efterlader det indtryk, at politiet og anklagemyndigheden ikke altid har forståelse for de begrænsninger særligt fysiske forhold i arresthusene og den høje kapacitetsudnyttelse sætter for Kriminalforsorgens mulighed for at gennemføre særligt besøgs- og brevkontrol effektivt. Hvis man vil fastholde besøgs- og brevkontrollinstituttet, er det nødvendigt, at der afsættes betydelige midler til nærmere analyse af arrestsektoren, og at der afsættes midler til ombygning, nybygning og drift og øget personaletæthed.

Sdr. Omme den 21. februar 2006.

Med venlig hilsen


Anne Marie Heckscher
Formand



Advokatrådet

Jmt. modt.
14 MRS. 2006

Akt.nr. 161

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København KKRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50DATO: 08-03-2006
J.NR.: 04-013602-06-0338
REF.: mbl

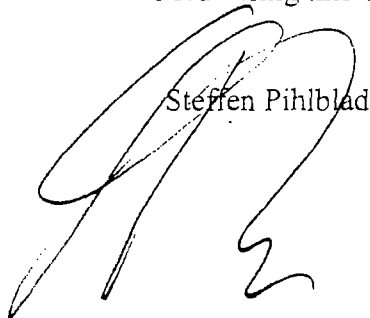
CTN

Høring over Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven

Ved brev af 2. februar 2006 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte betænkning.

Betænkningen har været forelagt Advokatrådets Retsudvalg, hvorefter bemærkes, at betænkningen ikke giver Advokatrådet anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen



Steffen Pihlblad

14 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-020

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

FORMAND:
NIELS FORSBY
NANSENSGADE 45 A
1366 KØBENHAVN K
TLF. 33 36 90 10
FAX 33 93 66 81
E-MAIL: NIELS.FORSBY@ADVOCATE.DK

Akt.nr. 144

Jmt. Mdt.

27 FEB. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

CTN

SEKRETARIAT:
AMAGERTORV 21, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ELSEBETH@KHELAW.DK

Amagertorv 21
24. februar 2006
ER/bn
Direkte tlf.: 33435222

Vedr.: Sagsnr. 2005-730-0020. Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven.

Justitsministeriet har med e-mail af 2. februar 2006 fremsendt ovennævnte høring, herunder fil indeholdende en betænkning på ca. 260 sider. Justitsministeriet har efterfølgende oplyst, at betænkningen ikke forelå færdigtrykt og ikke kunne forventes de første 14 dage, og der ville formentlig kun blive fremstillet få eksemplarer. Høringsfristen er af ministeriet sat til inden den 2. marts 2006.

Foreningens bestyrelse finder anledning til at henvise til de bemærkninger, der fremgik af indledningen af det for nylig afgivne høringssvar af 24. januar 2006 om politi- og domstolsreformen.

Generelle bemærkninger

Vedr. indholdet af betænkningen bemærker bestyrelsen indledningsvis, at det giver anledning til eftertanke, at 2000-loven ikke har haft større gennemslagskraft, og at antallet af isolationer er på vej op igen.

Udvalgets kommissorium er afstukket til at overveje mulighederne for yderligere at begrænse anvendelsen af isolationsfængsling. Men når virkeligheden er den, at tidligere forsøg på begrænsning har vist sig ikke at virke, så burde det føre til, at man rejste det grundlæggende spørgsmål, om man overhovedet skal have muligheden for at isolere varetægtsarrestanter.

Der er flere lande i den vestlige verden, der klarer sig uden. Der kan således ikke være tale om, at det er så afgørende for opklaringsarbejdet, at man er nødt til at opretholde et system, der dels er umenneskeligt, dels er svært at regulere og begrænse brugen af.

Udvalget har imidlertid valgt ikke at inddrage nyere erfaringer fra udlandet, jfr. side 89 i betænkningen. Udvalget gør sig dog på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen tanker om behovet for isolation. Det er tankevækkende, at der ikke er oplyst konkrete eksempler på, at manglende isolation har ødelagt en efterforskning, eller at 2000-lovens indskrænkninger i praksis har medført problemer for retshåndhævelsen, betænkningen side 90.

28 FEB. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730 - 0020

Udvalget har ikke ment at kunne gøre mere for at nedbringe anvendelsen af isolation ved i videre omfang at anordne anvendelse af *delvis isolation*. Det er forstemmende, at denne mindre indgribende og mindre sundhedsskadelige foranstaltning strander på, at hverken Kriminalforsorgen eller politiet mener at have ressourcer til at gøre foranstaltningen til et brugbart alternativ.

For Kriminalforsorgen er der formentlig tale om, at hovedparten af bygningerne er stærkt forældede, og belægningsprocenten på grund af diverse strafskærpselser er uacceptabel høj. For politiets vedkommende er det besværet med at have arrestanter spredt over flere arresthuse, men vel også en uvilje mod at opgive de muligheder, der ligger i at få domstolene til at anordne fuldstændig isolation af de sigtede, der ikke vil tilstå med det samme.

Tidsgrænser

Udvalgets flertal har foreslået at regulere tidsgrænserne for isolation. Bestyrelsen kan tiltræde, at tidsgrænserne sættes ned.

Bestyrelsen finder herudover, at der i alle tilfælde bør være absolutte tidsgrænser for isolation, ikke som af flertallet foreslået med undtagelser ved sigtelser for bl.a. straffelovens § 191 eller § 237. Bestyrelsen kan her tiltræde mindretallets bemærkninger, hvorefter behovet for isolation i almindelighed må være meget begrænset, når isolation har fundet sted i 6 måneder.

Ved fastlæggelse af en absolut overgrænse af en ikke ubetydelig længde vil politiet have mulighed for at tilrettelægge efterforskningen med henblik herpå.

Med hensyn til unge lovovertrædere kan bestyrelsen støtte det samme mindretal, der foreslår en absolut tidsgrænse på 4 uger - der henvises til mindretallets argumenter side 121 i betænkningen.

Formkrav

Det er et stort problem, at domstolene anvender meget standardprægede og intetsigende begrundelser. Hverken flertal eller mindretal i udvalget synes at have en reel løsning herpå. Ganske vist giver man i betænkningen side 127 ff nogle anvisninger på, hvorledes der bør strammes op. På baggrund af erfaringerne fra tidligere med hensyn til varetægtsfængsling og isolation må bestyrelsen være meget skeptisk med hensyn til effekten heraf. Udvalgets anvisninger vil muligvis blive lagt ind i domstolens tekstbehandlingssystemer, men i løbet af relativ kort tid vil alt være ved det gamle, medmindre landsretterne har evne og vilje til at påse overholdelsen heraf.

§ 747-retsmøder

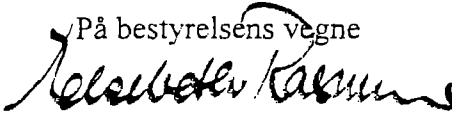
Bestyrelsen har afgørende betænkeligheder ved at udvide adgangen til at afholde § 747-forhør. Det er givet, at anklagemyndigheden gerne ser øget anvendelse af anteciperet bevisførelse, fordi det er nemmere i større sagskomplekser at anvende en slags salamimetode, hvor man efter en række afhøringer hos politiet lader sigtedes forklaringer bevisfikseres i et indenretligt forhør og siden bruger disse forklaringer under domsforhandlinger mod andre tiltalte.

Som eksempel kan nævnes et større narkotikakompleks i Århus 2004-2005, hvor 64 personer blev dømt på to centrale vidners forklaringer i § 747-forhør.

En sådan bevisførelse fører imidlertid til skævvridning af hele processen, i og med, at det bliver den tidligere bevisfikserede forklaring, der danner grundlag for domfældelsen, ikke de forklaringer, der afgives under selve domsforhandlingen, hvor vidnet/den medtiltalte står ansigt til ansigt med den, der er tiltalt i den aktuelle sag, og hvor han modafhøres direkte af forsvareren for den aktuelt tiltalte.

Som § 747-forhør praktiseres for øjeblikket, bliver der normalt ikke adgang for de medsigtede til at overvære forklaringerne. Deres forsvarere kan være bundet af pålæg, så de ikke kan drøfte bevistemaet med deres klienter, og retten berammer ikke sagerne med medforsvarerne, men giver alene besked om, at retsmødet finder sted (undertiden med yderst kort varsel). Udvalget påtænker ikke at gøre ændringer heri.

Foreningens bestyrelsen kan på det foreliggende grundlag således ikke anbefale den foreslåede udvidelse af adgangen til at foranstalte § 747-forhør.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen



DANSK RETSPOLITISK FORENING

Justitsministeriet
Lovafdelingen
J. Kromann
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

den 9. marts 2005

Vedr.: Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven. Deres sagsnr. 1469/2006.

Dansk Retspolitisk Forening fremsender hermed efter aftale med J. Kromann en tilrettet version af 2.marts 2006.

Der bør derfor ses bort fra høringssvaret af 1. marts 2006.

Med venlig hilsen


Kirsten Christensen
Sekretær
Kirsten@retspolitik.dk

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730 - 0020



D A N S K R E T S P O L I T I S K F O R E N I N G

Til
Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

den 2. marts 2006

Vedrørende 2005-730-0020 - Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven (betænkning nr. 1469/2006).

Justitsministeriet har ved brev af 2. februar d.å. anmodet Dansk Retspolitisk Forening om en udtalelse vedrørende strafferetsplejeudvalgets ovennævnte betænkning.

Dansk Retspolitisk Forening (DRF) oprettede kort tid efter sin tilblivelse for mere end 25 år siden en særlig arbejdsgruppe, isolationsgruppen, blandt sine medlemmer. Lige siden har gruppen deltaget aktivt i den offentlige debat omkring isolationsfængsling og i alle årene argumenteret for afskaffelse af totalisolation under varetægt med henvisning til isolationens psykiske og sociale skadevirkninger.

I DRF mener vi fortsat, at den totale isolation bør fjernes i dansk retspraksis. I april 1999 fremsatte vi et konkret forslag til effektivisering af den såkaldte delvise isolation til erstatning af den totale isolation. Dette forslag blev genfremsendt til strafferetsplejeudvalget den 27. oktober 2005, men der synes ikke at være taget stilling til forslaget.

DRF har med bekymring fulgt udviklingen på isolationsområdet, dels i forhold til antal af isolationsfængslinger, længden af disse og omfanget af brugen af de langvarige isolationer (over 3 måneder) dels de meget betragtelige lokale/geografiske forskelle med hensyn til anvendelsen af isolation siden lovændringen i 2000.

DRF er af den opfattelse, at lovændringens intention om at begrænse brugen og varigheden af isolationsfængsling ikke i tilstrækkeligt omfang har givet sig udslag i retspraksis. Dette fremgår da også af betænkningen og af regeringserklæringen.

DRF noterer med tilfredshed, at strafferetsudvalget foreslår en række stramninger af retsplejeloven, men finder ikke, at der er tale om en tilstrækkelig forbedring af 2000-loven og DRF henviser derfor fortsat til det allerede i 1999 fremsatte forslag til en effektivisering af den delvise isolation, der ikke synes at være taget i betragtning af Strafferetsplejeudvalgets betænkning. (bilag 7)

Strafferetsplejeudvalget anfører i bemærkningen side 92, at man efter udvalgets opfattelse formentlig kunne opnå forbedringer igennem en mere hensigtsmæssig opdeling af de indsatte.

DRF er af den opfattelse, at der i hvert fald på nuværende tidspunkt hurtigst muligt burde gennemføres konkrete forsøg i et eller flere arresthuse, herunder Vestre Fængsel, med anvendelse af den af isolationsgruppens foreslåede delvise isolation.

DRF finder det endvidere af betydning at fremhæve, at strafferetsplejeudvalget i forbindelse med sine undersøgelser ikke har fundet eksempler på tilfælde, hvor det er godtgjort at den omstændighed, at der ikke har været iværksat isolation har ført til konkrete påviste skadevirkninger af efterforskningen.

Til udvalgets lovudkast bemærker vi følgende:

Det er naturligvis en forbedring, at der indføres kortere ufravigelige tidsmæssige overgrænser, men det er betænkeligt, at der ikke er nogen absolutte overgrænser. Det er desuden isolationsgruppens opfattelse, at i de meget få tilfælde, hvor det kan blive aktuelt, må der kunne anvendes mindre indgribende foranstaltninger.

DRF må tage skarpt afstand fra, at forslaget fortsat indeholder mulighed for at hensætte unge under 18 år i isolation. Det drejer sig under alle omstændigheder om så få tilfælde, at i sådanne tilfælde skal der iværksættes mindre indgribende foranstaltninger.

DRF noterer med tilfredshed forslaget til skærpede regler om domstolenes begrundelsespligt ved afgørelser om isolation eller fortsat isolation og forslaget om skriftlig begæring fra politiets side ved krav om fortsat isolation. DRF er overbevist om, at dette forslag, som i øvrigt er i overensstemmelse med isolationsgruppens forslag herom, i høj grad vil medvirke til at nedbringe såvel antallet som varigheden af isolationsfængslinger.

DRF benytter lejligheden til at foreslå, at Rigsadvokaten fremtidigt offentliggør en kvartalsvis statistik over antallet af politibegæringer om isolation hhv. antallet af domstolenes godkendelser.

Afslutningsvis skal DRF dog, som tidligere anført, på ny fremhæve vores forslag om delvis isolation og opfordrer til, at dette vil komme til at indgå i de politiske forhandlinger i forbindelse med lovforslagets behandling i folketinget.

Isolationsgruppens medlemmer er:

Ida Koch
cand.psych.

Manfred W. Petersen
advokat

Bent Sørensen
professor, dr.med.

Henning Glahn
koordinator

Med venlig hilsen
Dansk Retspolitisk Forening

Bjørn Elmquist
Formand



Jmt. Mdt.

20 MRS. 2006

INSTITUT FOR
MENNESKERETTIGHEDER

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K

TLF. 32 69 88 88

FAX 32 69 88 00

CENTER@HUMANRIGHTS.DK

WWW.MENNESKERET.DK

WWW.HUMANRIGHTS.DK

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Att.: Joachim Kromann

DATE 13. marts 2006

J.NR.

540.30/11165

CTP

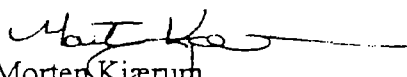
Akt.nr. 16

Vedr.: Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven (betænkning nr. 1469/2006), Deres j.nr.: 2005-730-0020

Med brev af 2. februar 2006 har Justitsministeriet anmodet Institut for Menneskerettigheder om eventuelle bemærkninger til ovennævnte.

Vedlagt fremsendes Institutts bemærkninger, idet den sene besvarelse beklages.

Med venlig hilsen


Morten Kjærum
Direktør



NOTAT

Vedrørende Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1469/2006
om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven

Konklusion:

Brugen af isolationsfængsling i Danmark udgør ikke i sig selv en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Under henvisning til de internationale anbefalinger samt til at det lægeligt og psykologisk anbefales, at man ikke anvender isolation, mener Instituttet imidlertid, at det ville være ønskeligt at sigte mod en afskaffelse af den måde, hvorpå varetægtsfængsling i isolation for nærværende praktiseres. Instituttet støtter derfor Isolationsgruppens forslag om indførelsen af delvis isolation.

Instituttet finder, at flertallets forslag om, at der ikke bør gælde en absolut tidsgrænse for unge under 18 år, stemmer dårligt med Børnekomitéens anbefalinger, især henset til at forslaget i særlige situationer vil medføre en forlængelse af isolationsperioden, der strækker sig ud over den nu gældende maksimumsgrænse på 8 uger.

Instituttet henleder opmærksomheden på, at der stik imod hensigten med lovændringen i 2000 er sket en stigning på 17 % fra 2000 til 2004 i det samlede antal dage tilbragt i isolation.

Instituttet finder det ønskeligt, at der sættes større fokus på de isolerede indsatte rettigheder, herunder særligt muligheden for mere social kontakt og meningsfyldte aktiviteter.

1. Baggrund

Ved skrivelse af 2. februar 2006 fremsendte Justitsministeriet Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven til Institut for Menneskerettigheder med anmodning om eventuelle bemærkninger hertil. Dette notat rummer de kommentarer, betænkningen har givet anledning til.

2. Generelt om anvendelsen af isolation

Instituttet ser det overordnet som positivt, at der stilles forslag om regler, der skal begrænse brugen af isolationsfængsling. Instituttet er dog også af den opfattelse, at det ville være ønskeligt at arbejde hen mod en afskaffelse af eller en begrænsning af brugen af isolation under varetægtsfængslingen til helt exceptionelle tilfælde. Instituttet henviser i den forbindelse til de internationale anbefalinger.



jf. nedenfor, samt at det lægeligt og psykologisk anbefales, at man ikke anvender isolation, jf. konklusionen på "*Efterundersøgelsen - en opfølgingsundersøgelse af danske varetægts-arrestanter*", s. 45 i betænkning 1358/1998. Institutet kan derfor støtte Isolationsgruppens forslag om indførelsen af en effektiv delvis isolation, betænkningens bilag 7, og særligt om, at der hurtigst muligt gennemføres konkrete forsøg med ordningen.

Institutet ønsker at henlede opmærksomheden på, at varigheden af isolation er steget fra 28,1 dage i 2000 til 36 dage i 2004. Ligeledes er der sket en væsentlig stigning i det samlede antal dage tilbragt i isolation, idet der i 2000 blev tilbragt 17.304 dage i isolation mod 20.880 dage i 2004, hvilket svarer til en stigning på 17 %. Disse tal viser, at der stik imod hensigten med 2000-loven er sket en stigning i brugen af isolation.

3. Danmarks internationale forpligtelser

3.1 Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

Som anført i betænkningens bilag 9 er isolationsfængsling ikke i sig selv en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions forbud i artikel 3 mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Det anføres således i *Rohde-sagen 21/7 2005 (69332/01)*, præmis 93, at "*The Court reiterates that solitary confinement is not in itself in breach of Article 3 (cf. Valašinas v. Lithuania and Peers v. Greece, cited above). Whilst prolonged removal from association with others is undesirable, whether such a measure falls within the ambit of Article 3 of the Convention depends on the particular conditions, the stringency of the measure, its duration, the objective pursued and its effects on the person concerned*". I *EMK Rasch 11/3 1985 (10263/83)* udtalte Den Europæiske Menneskerettighedskommission, at der må findes en rimelig balance mellem behovet for efterforskning, og de virkninger isolationsfængslingen har på den tiltalte. Den danske brug af isolationsfængsling er dermed ikke i strid med Danmarks forpligtelser i forhold til EMRK.

4. Internationale anbefalinger

4.1 FN's komité mod tortur

FN's Torturkomité er oprettet på baggrund af FN's konvention af 10. december 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf med henblik på at overvåge, at de ratificerende stater opfylder deres forpligtelser i konventionen.

I sin tredje rapport om Danmark af 1. maj 1997, para 186, anbefaler komitéen, at "*the use of solitary confinement be abolished, particularly during pre-trial detention, or at least that it should be strictly and specifically regulated by law (maximum duration, etc.) and that judicial supervision should be introduced.*"

4.2 Europarådets Torturkomité (CPT)

Europarådets Torturkomité, oprettet på baggrund af Europarådets konvention af 26. november 1987 til forebyggelse af tortur og umenneskelig eller vanærende behandling eller straf, har bl.a. udtalt, at



isolationsfængsling kun bør anvendes ved "*exceptional circumstances*" og har efterlyst adgang til meningsfyldte aktiviteter og mere menneskelig kontakt for de isolerede indsatte. CPT anbefaler, at der fastsættes en absolut grænse for den tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængslinger i isolation, jf. betænkningen s. 46 samt CPT's 4. periodiske rapport af 21. september 2000, s. 20f.

4.3 FN's Menneskerettighedskomité

FN's Menneskerettighedskomité, som er oprettet i medfør af FN's konvention om civile og politiske rettigheder, har i sin seneste rapport fra 2000 udtrykt bekymring over anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation i Danmark. Komitéen henviser til, at der er tale om et alvorligt indgreb med alvorlige psykologiske konsekvenser, der derfor kun har sin berettigelse, når anvendelsen heraf er strengt nødvendig, jf. betænkningen s. 47.

4.4 FN's Børnekomité

FN's Børnekomité, der overvåger overholdelsen af FN's Børnekonvention, udtalte i sin rapport af 25. september 2005, at Danmark bør genoverveje den nuværende brug af isolationsfængsling af unge under 18 år og begrænse den til meget exceptionelle sager samt reducere den maksimale tidsgrænse og søge helt at afskaffe isolationsfængsling af unge under 18 år, jf. betænkningen s. 47.

4.5 Sammenfatning af internationale anbefalinger

Som det ses af gennemgangen af komitéernes konklusioner, er der generel bekymring over brugen af isolationsfængsling i Danmark samt anbefalinger om at begrænse eller helt afskaffe isolation under varetægtsfængslingen.

På baggrund af komitéernes udtalelser finder Institutet det ønskeligt, at varetægtsfængsling i isolation begrænses mest muligt, samt at der arbejdes på at øge mulighederne for meningsfyldt social kontakt under isolationen.

5. Udvalgte problemstillinger

5.1 Isolation af unge under 18 år

I medfør af Børnekonventionens art. 37 litra b må frihedsberøvelse af et barn kun bruges som en sidste udvej og for det kortest mulige passende tidsrum. Ligeledes skal "*ethvert barn, der er berøvet friheden, behandles menneskeligt og med respekt for menneskets naturlige værdighed og på en måde, der tager hensyn til deres aldersmæssige behov.*", jf. art. 37 litra c. Barnet skal endvidere, i medfør af samme bestemmelse, have ret til at opretholde kontakt med sin familie gennem brevveksling og besøg, bortset fra under særlige omstændigheder. Derudover er der i konventionens artikel 3 en generel forpligtelse til at lade barnets tarv komme i første række.

Institutet finder, at forslaget fra udvalgets flertal om, at der ikke bør gælde en absolut grænse for den tidsmæssige udstrækning af isolationsfængsling af unge under 18 år, stemmer dårligt overens med Børnekonventionen samt Børnekomitéens anbefalinger. Mens Børnekomitéen mener, at Dan-



mark bør reducere den maksimale tidsgrænse, indebærer forslaget, som anført i betænkningen s. 120, at isolationsfængslingen af unge i helt særlige sager efter omstændighederne vil kunne udstrækkes udover den nuværende maksimumsgrænse på 8 uger. Instituttet kan støtte mindretallets forslag om, at der fastsættes en maksimal tidsgrænse på fire uger for unge under 18 år. Instituttet er af den opfattelse, at det bør overvejes at begrænse eller helt afskaffe brugen af isolationsfængsling, særligt over for svage grupper, herunder unge under 18 år.

5.2 Tidsmæssig begrænsning

Instituttet ser det som positivt, at de tidsmæssige begrænsninger af isolationsfængslingens varighed reduceres, men finder på baggrund af anbefalingerne fra komitéerne, særligt CPT, samt udtalelserne fra Menneskerettighedsdomstolen om at langvarig isolationsfængsling er uønskelig, at det ville være ønskeligt, at der tillige fastsættes en absolut overgrænse for længden af isolation.

5.3 Meningsfyldte aktiviteter og øget social kontakt

Det var et erklæret formål med 2000-loven at indføre administrative regler for behandlingen af isolationsfængslede med henblik på at begrænse anvendelsen og varigheden af isolation, jf. bemærkninger til Lovforslag nr. L 233, s. 7. I lyset af CPT's efterlysning af flere aktiviteter og øget menneskelig kontakt for de isolerede indsatte, finder Instituttet, at det havde været hensigtsmæssigt, om der i forbindelse med Strafferetsplejeudvalgets betænkning havde været foretaget en evaluering af, om reglerne for behandlingen af isolationsfængslede personer fungerer i praksis samt en vurdering af behovet for en eventuel udvidelse af isolerede indsattes rettigheder.

Instituttet noterer sig, at Strafferetsplejeudvalget er af den opfattelse, at der ved en nedbringelse af varigheden af isolationsfængsling bliver et mindre behov for særlige foranstaltninger over for de isolerede indsatte. Instituttet er enig i, at behovet for aktiviteter og personlig kontakt øges med varigheden af isolationsfængslingen. Instituttet mener dog ikke omvendt, at disse kan udelades ved isolation af kortere varighed, idet forskning viser, at skadevirkninger af isolation kan indtræde allerede i løbet af det første par uger, se hertil "The Effects of Solitary Confinement" af Peter Scharff Smith, i *Crime and Justice*, vol. 34, 2006 (ed. Michael Tonry).

Det bemærkes i øvrigt, at der ud over den isolerede indsattes behov for social kontakt også kan være en forpligtelse i forhold til den isoleredes barns ret til kontakt med sin fængslede forælder af hensyn til barnets tarv, jf. Børnekonventionens artikel 3.

Rikke Skåning & Peter Scharff Smith
13. marts 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

**Børnerådets kommentar vedr. Betænkning nr. 1469
om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven**

Børnerådet
2. marts 2006

Det fastslås i artikel 37 i FN's Konvention om Barnets Rettigheder, at fængsling af børn og unge kun må bruges som en sidste udvej og for det kortest mulige passende tidsrum. Ligeledes fastslår artikel 37, at et barn skal holdes adskilt fra voksne, medmindre dette ikke anses at være bedst for barnet. Således understreges det, at fængsling af børn og unge skal være en undtagelse, og at der, hvis det finder sted, skal tages særligt hensyn til barnet og dets bedste.

Højesteret afsagde i 1999 en kendelse, der slår fast, at børn i visse tilfælde kan frihedsberøves i et fængsel for voksne og underkastes isolation, uden at dette er i modstrid med Danmarks ratifikation af Børnekonventionen. Børnerådet bemærkede i 2005 i sin rapport¹ til FN's Børnekomité, at rådet finder kendelsen i strid med Børnekonventionen, og at det finder den danske praksis på dette område uacceptabel. Samtidig opfordrer rådet til nytænkning og udvikling af de relevante foranstaltninger for kriminelle unge.

FN's Børnekomité anbefalede allerede i sine konkluderende bemærkninger til Danmark i juni 2001, at landet skulle sikre, at lovgivning og politikker vedrørende unge kriminelle er i overensstemmelse med Børnekonventionen og andre relevante internationale standarder på området. Ligeledes skal Danmark sikre, at børn effektivt adskilles fra voksne ved frihedsberøvelse, og at børn ikke isolationsfængsles, medmindre dette er til det enkelte barns bedste.

Børnekomiteen bemærker konkluderende til Danmark i 2005² om den danske praksis på området:

¹ Rapport til FN's Børnekomité om Barnets Rettigheder. Supplerende rapport til Danmarks 3. periodiske rapport. Børnerådet januar 2005, se www.brd.dk

² Committee on the Rights of the Child. Fortieth Session, Consideration of Reports submitted by States Parties under Article 44. Concluding Observations, Sept. 2005, se www.brd.dk

58. The Committee recommends that the State party ensure the full implementation of juvenile justice standards, in particular article 37(b), article 40 and 39 of the Convention as well as the United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (the Beijing Rules) and the United Nations Guidelines for the Prevention of Juvenile Delinquency (the Riyadh Guidelines), and in the light of the Committee's day of general discussion on the administration of juvenile justice.

In particular, the Committee recommends that the State party:

a) Review as a matter of priority the current practice of solitary confinement, limit the case of this measure to very exceptional cases, reduce the period for which it is allowed and seek the abolition of such practice... (Børnerådets fremhævning)

Med nærværende Betænkning nr. 1469 finder Børnerådet, at Strafferechtsplejeudvalget har taget nødvendige og hensigtsmæssige, men ikke tilstrækkelige skridt til efterlevelse af komiteens opfordringer. Rådet bemærker og tilslutter sig de forslag i betænkningen, der skærper betingelserne for at iværksætte varetægtsfængsling i isolation af unge under 18, og som generelt nedsætter tidsgrænsen for opholdet i isolation til det halve. Rådet bemærker videre, at udvalget i lyset af den nævnte Højesteretsdom fra 1999 fastslår, at isolation *normalt* ikke kan finde sted, når den unge har tilstået, og at isolation *som altovervejende hovedregel* er udelukket for 15 – 16 årige.

Gennemføres udvalgets forslag, vil alene helt ekstraordinære omstændigheder kunne føre til varetægtsfængsling i isolation. Det står imidlertid fast, at indgrebet fortsat vil have hjemmel, som vil blive anvendt i praksis.

Børnerådet finder det nødvendigt at gentage, at dette indgreb er af så nedbrydende karakter, at det helt bør afskaffes. En afskaffelse vil bringe Danmark i overensstemmelse med de ovennævnte internationale konventioner og aftaler, og med udvalgets formulering ville dette endvidere etablere en klar regel, der undtager en persongruppe, over for hvem indgrebet må anses som en særlig belastning.

Når justitsministeren senere på året fremsætter lovforslag på baggrund af betænkningen, vil Børnerådets kommentar til de konkret udmøntede forslag tage afsæt i disse betragtninger.

Med venlig hilsen

Klaus Wilmann
Formand for Børnerådet

Søren Gade Hansen
Konst. sekretariatschef



BØRNESAGENS FÆLLESRÅD

Vesterbrogade 24, 2.th., DK 1620 København V. - Tlf.: 33 22 17 33 Fax: 33 22 17 50

e-mail: bf@boernesagen.dk - www.boernesagen.dk

København, den 1. marts 2006

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

E-mail: jm@jm.dk

Att. Joachim Kromann

Vedrørende høring over Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven (betænkning 1469/2006).

Børnesagens Fællesråd takker for muligheden for at komme med bemærkninger til de dele af Strafferetsplejeudvalgets betænkning, der vedrører varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år.

I forbindelse med lovændringen i 2000 sendte Børnesagens Fællesråd sammen med andre organisationer på menneskerettigheds- og børneområdet et åbent brev til Folketingets Retsudvalg med en opfordring til at undtage unge under 18 fra varetægtsfængsling i isolation (Folketingsåret 1999-2000, Retsudvalget, L 14 – bilag 37). Dette er fortsat Børnesagens Fællesråds principielle holdning.

Vedrørende forslaget til § 770 b, stk. 2:

Udvalgets forslag om at skærpe kravet til iværksættelse eller fortsættelse af isolation over for mindreårige arrestanter er egnet til at nedbringe antallet og varigheden af isolationsfængslinger blandt unge. Børnesagens Fællesråd støtter derfor forslaget og vil desuden opfordre til, at lovforslagets bemærkninger også omfatter en grundig beskrivelse af den højesteretsdom, der ligger til grund for forslaget.

Vedrørende forslagene til § 770 c, stk. 5:

Børnesagens Fællesråd kan ikke støtte flertallets forslag om en ordinær grænse på 4 ugers varetægtsfængsling i isolation til unge under 18 år med mulighed for "evig" forlængelse i særligt alvorlige sager vedrørende forbrydelser mod statens sikkerhed og lignende. Børnesagens Fællesråd er klar over, at hensigten med forslaget er at give mulighed for opklaring af meget alvorlige straffelovsovertrædelser, herunder terrorisme. Det er derfor Børnesagens Fællesråds holdning, at der i disse sager kan være behov for at varetægtsfængsle unge under 18 år i isolation uanset de individuelle følgevirkninger.

Derfor støtter Børnesagens Fællesråd mindretallets forslag om en maksimal overgrænse på 4 ugers varetægtsfængsling i isolation. I de få sager vedrørende forbrydelser mod statens sikkerhed m.v. må det – som mindretallet selv påpeger i betænkningen – være muligt at finde anden anbringelse, hvor kommunikation med medgerningsmænd kan afskæres effektivt.

Børnesagens Fællesråd støtter sig ligesom udvalgets mindretal til FN's Børnekomité's henstilling af 30. september 2005 om at reducere den maksimale tidsgrænse for isolation af unge under 18 år.

Udvalgets flertal forudsætter i tilknytning til dets forslag om mulighed for "evig" isolationsfængsling af unge i sager vedrørende forbrydelser mod statens sikkerhed m.v., at der administrativt fastsættes regler om særlig personkontakt til unge under 18 år, der isoleres ud over 4 uger. Reglerne skal sikre mod, at den pågældende belastes eller udsættes for risiko for forstyrrelse af den pågældendes psykiske helbred som følge af manglende fællesskab med andre indsatte. Børnesagens Fællesråd foreslår, at loven indeholder et krav om, at varetægtsfængsling i indtil 4 uger kun kan iværksættes, hvis den unge i øvrigt er sikret en sådan særlig personkontakt.

Med venlig hilsen

Peter Grevsen
Formand

Susanne Holmgaard Hansen
Sekretariatsleder

FØLGENDE ORGANISATIONER ER MEDLEMMER AF BØRNESAGENS FÆLLESRÅD:

Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge - KFBU	FBU - Forældrelandsforeningen	Familieplejen Danmark
Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge	Døgninstitutionernes Lands-Organisation	Børns Vilkår
Børneforeningen Mentalhygiejnisk Forening for Børn og Unge	Foreningen "Jysk Børneforsorg/Fredshjem"	Mødrehjælpen af 1983
Ungdommens Vel	Ungdomsringen	Børnets Hus
Landsforeningen af Opholdssteder og Skole- og Behandlingshjem	KFUM's Sociale Arbejde i Danmark	Associeret medlem: DASPCAN

Medlemsorganisationerne dækker tilsammen omsorgen for mere end 200 000 børn og unge.

Randi Graabek

Fra: Bente Ingvarsen [BI@redbarnet.dk]

Sendt: 7. marts 2006 17:10

Til: Justitsministeriet

Emne: Att. Joachim Kromann

Til Justitsministeriet.

Det har desværre ikke være muligt for Red Barnet at kommentere høring om Justitsministeriets betænkning om varetægtsfængsling i isolation mv., idet vi først med eftersendelsen af den trykte betænkning er blevet opmærksom på høringen. Den e-mail, hvormed høringen er blevet rundsendt primo februar, er beklageligvis blevet sendt direkte til en medarbejder, som var sygemeldt. For at dette ikke skal gentage sig, vil jeg bede dig sikre, at Red Barnet står i ministeriets adressedatabase med e-mail adressen: redbarnet@redbarnet.dk. Ad denne vej vil høringer o.a. officielt materiale blive kanaliseret til rette vedkommende.

Venlig hilsen

Bente Ingvarsen
National chef
Direkte telefon 3524 8530
bi@redbarnet.dk



Red Barnet
Save the Children Denmark

Red Barnet
Rosenørns Allé 12
1634 København V.
Telefon 3536 5555
Fax 3539 1119
www.redbarnet.dk
[Bly medlem](#)

*Afventer tilbage-
melding fra
Red Barnet
Jor., 8/3-06*



Skole er et vigtigt våben i Red Barnets kamp for at beskytte og give børn i krig mulighed for en bedre fremtid.

Støt Red Barnet

- Ring 90 56 57 58 og støt med 100 kroner
- Sms HJÆLP til 1279 og støt med 100 kroner
- Giv et bidrag online på www.redbarnet.dk



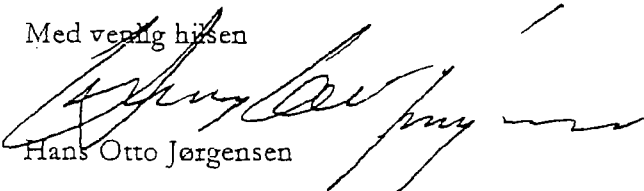
Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

**Betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter
2000-loven**

KL har modtaget ovennævnte betænkning med anmodning om bemærkninger.

Efter KL's opfattelse er de retsplejemæssige spørgsmål, som betænkningen beskæftiger sig med, landspolitiske, og på den baggrund har KL ikke bemærkninger til betænkningen.

Med venlig hilsen


Hans Otto Jørgensen

Den 10. februar 2006

Jnr 01.12.00 P19
Sagsid 000161323

Ref JUB
jub@kl.dk
Dir 3370 3985

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3062

www.kl.dk

1/1